

DATO
12. august 2024

SAGSNR.
24-006391

Direktionens Perspektivnotat

Budget 2025-2028

22.-23. august

Kontakt

Sagsansvarlig:
Michel Bacharach
Økonomi
Telefon, direkte: 59 53 45 17

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Indhold

1. Formål	3
2. Sammenfatning.....	3
3. Økonomiaftalen for kommunerne	5
4. Forhold omkring det administrative budget	5
4.1 Hovedoversigt og forudsætninger for det administrative budget.....	5
4.2 Mål for det kommunale budget	7
4.3 Forslag til budgetjusteringer og budgetinitiativer	8
5. Særligt for det administrative driftsbudget	10
5.1 Demografi	10
5.2 Korrektioner for DUT	11
5.3 Korrektioner i øvrigt	11
5.4 Serviceudgifter og sanktioner	13
6. Særligt for det administrative anlægsbudget.....	13
7. Pris- og lønfremskrivning	16
8. Skatter	16
8.1. Indkomstskat.....	16
8.2. Selskabsskatter.....	16
8.3. Ejendomsskatter.....	17
9. Tilskud og udligning	18
10. Lånoptagelse, renter og afdrag på lån	19
11. Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering	19

1. Formål

Som baggrundsmateriale til hvert af Kommunalbestyrelsens to årlige seminarer – planseminaret i foråret og budgetseminaret i august – udarbejder Direktionen et perspektivnotat. Formålet med perspektivnotatet er at levere et fyldestgørende overblik over den økonomiske ramme for det kommende år og de følgende tre overslagsår. Dvs. for perioden 2025-2028.

2. Sammenfatning

Økonomien på nationalt plan er robust og den forventede udvikling optimistisk. Økonomiministeriet skriver sammenfattende i præsentationen af sin økonomiske redegørelse maj 2024:

"..Dansk økonomi befinder sig fortsat et godt sted. Selvom økonomien har været igennem en periode med høje energipriser, høj inflation, stigende renter og stagnation i udlandet, er beskæftigelsen fortsat med at stige. Samtidig er inflationen faldet markant, og husholdningerne oplever igen stigende købekraft.

Der vurderes at være gode muligheder for vækst i den indenlandske økonomi de kommende år som følge af reallønsfremgangen. En ventet bedring i udlandet kan også bidrage til en bred fremgang på tværs af brancher.

Samlet set vurderes dansk økonomi at vokse med 2,7 pct. i 2024 og 1,8 pct. i 2025... Inflationen ventes i prognoseperioden at ligge omkring 2 pct...

.. De seneste to år har især medicinalindustrien trukket væksten i dansk økonomi, mens der har været stilstand eller tilbagegang i store dele af resten af økonomien. De kommende år ser andre brancher igen ud til at bidrage til væksten. Hertil kommer genåbningen af Tyrafeltet i Nordsøen, som også bidrager til vækst i BNP.

Efter betydelig beskæftigelsesfremgang efter coronapandemien tegner prognosen et billede af en vis afdæmpning på arbejdsmarkedet, som skal ses i lyset af høje lønstigninger og en svag produktivitetsudvikling i de senere år.

Beskæftigelsen ventes at falde med 18.000 personer i 2025 efter en stigning på 13.000 personer i 2024.."

(www.OEM.dk, Økonomiministeriets hjemmeside)

Kalundborg Kommunes udgangspunkt for de kommende års økonomi er, i overensstemmelse med den nationale prognose overordnet positiv i det omfang at der er høj beskæftigelse og vækst i erhvervslivet. Kalundborg Kommunes detaljerede økonomistyring giver et betryggende overblik over fagområderne gennem hele regnskabsåret. Revisionen konkluderer for kommunens 2023-regnskab:

"..Det er vores samlede vurdering, at kommunen, jf. det opnåede regnskabsresultat for 2023, har en bæredygtig drift, og et likvidt beredskab indenfor rammerne af kommunes økonomiske politik.."

"..Vi har ved revisionen ikke konstateret kritiske forhold af en sådan væsentlighed eller karakter, at det kommer til udtryk i revisionspåtegningen på årsregnskabet, og vi vil derfor forsyne årsregnskabet med en påtegning uden forbehold.

(Kilde: Revisionsberetning nr. 3, for årsregnskabet for 2023; BDO)

Budgettet for 2024 indeholdt en kassestyrkelse på 20,8 mio. kr. begrundet i bl.a. grundsalg. Budgetopfølgningerne for 2024 viser en forventet kassestyrkelse på 50,0 mio. kr., som hovedsageligt begrundes i et forventet mindre forbrug på arbejdsmarkedsområdet. Til gengæld forventes der træk på demografipuljerne.

I overslagsårene var planlagt med et samlet kasetræk. I 2025 udgjorde beløbet 84,6 mio. kr., i 2026 en kassestyrkelse på 56,4 mio. kr. og i 2027 et kasetræk på 79,6 mio. kr. Kassestyrkelsen i 2026 skyldes tilbagebetaling af indefrosset ejendomsskat.

Budgetteringen af kasetræk i overslagsårene var begrundet i en forventning om en stigning på person- og selskabsskat, kombineret med en forventet stigning i indbyggertallet.

Skatter og udligning viser nu et underskud på 0,3 mio. kr. i forhold til det oprindelige budgetoverslag for 2025. Grundskyld, person- og selskabsskat forøger indtægterne svarende til netto ca. 59,4 mio. kr., som efter modregning i udligningsordningen og fordeling af bloktilskuddet ender med et underskud.

Indbyggertallet er i tilskudsudmeldingen fastsat 48.208 for 2025, hvilket er 265 personer færre end i tilskudsudmeldingen for 2024. Det betyder, at indbyggertalsbrøken bliver mindre, da antallet af indbyggere i hele landet samtidig er steget. Konsekvensen heraf er, at den gennemsnitlige indkomst pr. indbygger stiger, hvilket i sidste ende påvirker tilskud og udligning. Tilskudsudmeldingen baseres på statsgarantien af skatter og tilskud.

Udgangspunktet for budgetlægningen for 2025-28 er derfor, at der ikke kommer den forventede finansiering fra et øget skattegrundlag og flere indbyggere, mens der derimod skal afholdes udgifter til ændrede pris- og lønskøn (trepartsaftalen), tekniske ændringer (DUT), samt demografi.

Uden direktionens forslag til budgetjusteringer, jf. tabel 4.3, da ender det administrative budget med et kasetræk i 2025 på 88,6 mio. kr. I overslagsårene fordeles kasetrækket med 32,6 mio. kr. i 2026, 85,8 mio. kr. i 2028 og en kasseforøgelse i 2027 på 16,8 mio. kr.

Et sådant udgangspunkt kræver, at målsætningerne for kommunens økonomi på kort og længere sigt bør vurderes på ny.

Kalundborg Kommunes målsætninger for kommunens økonomi i 2024 er:

- Et overskud af den ordinære drift på mindst 160 mio. kr.
- Et gennemsnitligt årligt anlægsbudget på 170 mio. kr. brutto
- En gennemsnitlig kassebeholdning på 100-150 mio. kr.

KL's udmeldte serviceramme udgør for 2025 i alt 2.738,1 mio. kr. Det administrative budgetforslag viser et samlet forbrug på servicerammen på 2.693,1 mio. kr., hvilket fører frem til et råderum på 45,0 mio. kr.

Udfordringen med råderummet i servicerammen er, at der jfr. ovenstående ikke er finansiering til at udnytte dette råderum. Når dertil lægges direktionens anbefaling om indarbejdelse af demografiudgifter og andre forslag til budgetforøgelse på 13,5 mio. kr., så er opgaven ikke at finde svar på, hvordan servicerammen udnyttes op til loftet, men

derimod at finde svar på, hvordan der skabes balance i det samlede budget over hele perioden.

3. Økonomiaftalen for kommunerne

Det kommunale udgiftsloft er udgangspunktet for den kommunale servicramme for 2025. Med Økonomiaftalen (ØA25) løftes dette udgangspunkt med 3,4 mia. kr. Den kommunale servicramme udgør derved samlet set 323,6 mia. kr. Hertil kommer yderligere reguleringer i medfør af DUT mv.

Løftet på 3,4 mia. kr. indeholder bl.a. de beregnede udgifter til den demografiske udvikling, ældrereformen og DUT.

Der er i ØA25 aftalt en normalisering af udgiftsstyringen for modtagelsen af fordrevne fra Ukraine. Der afsættes en ramme på 900 mio.kr. til dette formål, som udmøntes over bloktilskuddet.

Anlægsniveauet i ØA25 er på 20,3 mia. kr., og omfatter et løft af kommunernes anlægsinvesteringer på 0,2 mia. kr. i 2024, 0,6 mia. kr. i 2025 og 0,7 mia. kr. i 2026 til udvidelse af den kommunale botilbudskapacitet på socialområdet svarende til i alt 1,5 mia. kr. i perioden.

Det er i ØA25 en central forudsætning, at den kommunale servicramme og anlægsramme i 2025 overholdes i de vedtagne budgetter.

Af hensyn til de offentlige finanser og efterlevelse af budgetloven er der derfor fastsat et loft over de kommunale investeringer i 2025. Dermed er 1 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af, at kommunernes budgetterede anlægsudgifter holder sig inden for den aftalte anlægsramme. Samtidig er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af kommunernes aftaleoverholdelse i budgetterne for serviceudgifterne i 2025.

4. Forhold omkring det administrative budget

4.1 Hovedoversigt og forudsætninger for det administrative budget

Vurderingen af de økonomiske udsigter tager udgangspunkt i det administrative budget.

Budgettet er opgjort i hovedposter og gengivet i den samlede oversigt for 2025-2028 nedenfor.

Tabel 4.1: Hovedoversigt, det administrative budget

Område mio. kr	2025	2026	2027	2028
Driftsvirksomhed	4.082,0	4.071,3	4.065,8	4.065,9
Anlægsvirksomhed	162,8	162,8	162,8	162,8
Drift- og anlæg ialt	4.244,9	4.234,1	4.228,6	4.228,7
P/l-regulering	0,0	139,2	280,0	425,6
Finansiering				
- renter	1,8	1,3	0,4	-0,1
- finansforskydninger	-19,3	-55,3	0,8	0,8
- afdrag på lån	13,8	14,0	14,2	14,4
- optagne lån	0,0	0,0	0,0	0,0
- generelle tilskud	-1.218,1	-1.270,1	-1.364,9	-1.389,6
- skatter	-2.934,6	-3.030,7	-3.175,8	-3.194,3
Finansiering ialt	-4.156,2	-4.340,7	-4.525,3	-4.568,9
Likviditetsforbrug*	88,6	32,6	-16,8	85,5

*Minus betyder forøgelse af likviditeten.

Det administrative budgetforslags driftsvirksomhed udgør 4.082,0 mio.kr. Heraf udgør serviceudgifterne 2.693,1 mio. kr. Servicerammen udgør i alt 2.738,1 mio. kr., hvilket giver en uforbrugt serviceramme på 45,0 mio. kr. Indregnes Direktionens anbefalinger til budgetjusteringer, jf. tabel 4.3, på i alt 13,5 mio. kr. reduceres råderummet til 31,5 mio. kr.

Den samlede anlægsvirksomhed er budgetlagt til 162,8 mio. kr. netto for de allerede fastlagte anlægsinvesteringer i 2025 og de efterfølgende år, se desuden afsnit 6.

Anlægsniveauet er lagt ind med baggrund i den økonomiske politik. De budgetlagte bruttoanlæg på 170,0 mio. kr. overstiger den af KL udmeldte vejledende anlægsramme på 146,9 mio. kr.

Drifts- og anlægsudgifter vises i 2025-prisniveau. Pris- og lønregulering for 2026-2028 er angivet i en særskilt linje. Finansieringsposter er angivet i løbende priser.

Det administrative budget opererer teknisk med, at Kalundborg Kommune budgetterer på grundlag af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, se mere herom i afsnit 11.

Hovedkonklusionen for administrative budget 2025 er således, at der i udgangspunktet, inden evt. budgetjusteringer anbefalet af direktionen, er et kassetræk på 88,6 mio. kr. I overslagsårene 2026 og 2028 forventes der et forbrug af kassen, og i 2027 forventes en kasseforøgelse.

4.2 Mål for det kommunale budget

Kommunalbestyrelsen har senest i budgetaftalen for 2024 fastlagt økonomiske mål for kommunens resultat af den ordinære drift, anlægsniveauet og den likvide beholdning. De tre måltal er vist i højre kolonne i tabellen nedenfor.

Til sammenligning er de tre hovedposter, jf. det administrative budgetforslag, vist for det forventede resultat af ordinær drift, anlægsniveau og den deraf følgende likvide beholdning i overslagsårene.

Tabel 4.2: Opfølgning på målsætninger i den økonomiske politik

Område mio. kr	2024	2025	2026	2027	2028	Mål i økonomisk politik
Resultat af ordinær drift*		-75,3	-96,2	-206,3	-109,0	min. -160
Anlægsniveau, brutto		170,0	170,0	170,0	170,0	gns. 170
Likvid beholdning ultimo	50,0	-38,6	-71,2	-54,4	-139,9	
Skønnet gennemsnitlig kassebeholdning (ultimo)	230,0	141,4	108,8	125,6	40,1	min. 100-150

* Defineret som summen af:

- Driftsvirksomhed excl. forsyningsvirksomheder (hovedkonto 1)
- Den andel af p/l-reguleringen, der vedrører drift excl. forsyning
- Renter
- Generelle tilskud
- Skatter

Den gennemsnitlige likviditet ultimo året er opgjort som den gennemsnitlige likviditet primo 2025 tillagt kasseforskydningerne i årene.

4.3 Forslag til budgetjusteringer og budgetinitiativer

I tabel 4.3 er der en opsamling af demografinotaternes konklusioner, samt en anbefaling fra direktionen til budgetjusteringer i 2025 og overslagsårene.

Tabel 4.3: Behov for budgetjusteringer i 2025 plus overslagsår. Drift.

Område 1.000 kr.	2025	2026	2027	2028	Dir. anbefal. (2025)	Beskrivelse
1. Skoleområdet	4.900	4.900	4.900	4.900	0	Stigning i elever på specialtilbud
2. Voksenspecialområdet	6.300	6.300	6.300	6.300	0	Demografisk udvikling og stigende kompleksitet.
3. Børn og Familie (Børn- og Familieudvalget)	6.000	6.000	6.000	6.000	0	Øget behov bl.a. pga. stigende mistrivsel.
4. Børn- og Familie (Økonomiudvalget)	3.200	3.200	3.200	3.200	0	Øgede opgaver som følge af Barnets lov.
5. Ældre- og Sundhedsområdet	20.250	20.250	20.250	20.250	10.000	Flere ældre, hjemmepleje, mellemkommunal refusion, demensområdet
6. Plan- og miljøområdet	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	Opnormering med tre stillinger
7. Budgetønske fra Vestsjællands Brandvæsen	1.300	1.300	1.300	1.300	1.300	Beredskabskommissionen har godkendt et budgetønske primært til materieludskiftning og myndighedsopgaver.
I alt	44.200	44.200	44.200	44.200	13.550	

Med baggrund i den samlede finanseringsudfordring i 2025 anbefaler direktionen, at der ikke som tidligere praksis sker fuld kompensation for demografi på alle områder. Det anbefales, at der på de respektive områder etableres tiltag for at reducere de økonomiske konsekvenser af den demografiske udvikling. Alternativt hertil er, at den samlede organisation skal levere besparelser svarende til ca. 30,6 mio. kr.

1. På skoleområdet er der en stigning i antallet af børn og unge, der visiteres til et specialtilbud (se demografinotat, faneblad 7).

Der vil være behov for en fortsat opmærksomhed på udviklingen i balancen af elever i henholdsvis den almene folkeskole og specialundervisningstilbud. Herunder eventuel fremadrettet ressourceallokering mellem almenområdet og specialområdet i sammenhæng med elevudviklingen. Direktionen anbefaler at budgettet på den baggrund ikke ændres.

2. Voksenspecialområdet er, som i kommunerne generelt, presset økonomisk både på den demografiske udvikling, men også på stigende kompleksitet i sagerne (se demografinotat, faneblad 7). Med *Ekspertudvalget på socialområdets* anbefalinger, Regeringens rammeaftale om en langsigtet og bæredygtig udvikling af handicapområdet og delaftalen til ØA2025 mellem Regeringen og KL vil der i den kommende tid blive besluttet ændringer omkring Voksenspecialområdet. Det vil på nuværende tidspunkt ikke være muligt at komme med konkrete bud på denne yderligere økonomisk betydning på kort og langt sigt.

Direktionen anbefaler, at en udvidelse af budgettet afventer virkningerne af delaftalen mellem Regeringen og KL.

3. Børn- og Familieområdet har stigende udgifter i 2025 på trods de mange tiltag, der er igangsat i fagcentret med at styre økonomien og udviklingen heraf. Dertil bør der indtænkes finansiering til øget forebyggelse, da der også i fremtiden ses ind i et behov

herfor. Det begrundes bl.a. med udsigten til en yderligere stigning i mistrivslen blandt børn og unge og behovet for at kunne rekruttere dygtige medarbejdere i fremtiden (se demografinotat, faneblad 7).

Direktionen anbefaler, at en udvidelse af budgettet til forebyggelse findes indenfor det eksisterende budget.

4. Til ansættelse af flere børne- og ungerådgivere samt ledelsesunderstøttelse i Fagcenter Børn og Familie.

Der er med barnets lov modtaget 1,8 mio. i DUT i 2024, stigende til 3,1 mio. kr. i 2027, midler øremærket til implementeringen af loven. Dette sikrer ikke, at sagsantallet for den enkelte børne- og ungerådgiver er i overensstemmelse med de øgede opgaver som følge af Barnets lov. Fagcentret var inden lovens ikrafttrædelse udfordret i forhold til at få opgaver og ressourcer til at hænge sammen, og muligheder for håndtering heraf, indenfor den økonomiske ramme, ses at være udtømte (se demografinotat, faneblad 7).

Direktionen anbefaler, at der ikke tilføres yderligere budgetmidler til området med baggrund i tidligere modtaget DUT-kompensation som følge af Barnets lov fra 2024 og frem.

5. Der bliver stadig flere ældre – særligt stiger gruppen af de +80-årige. På Ældre- og Sundhedsudvalgets område har udgifterne tilsvarende været stigende de seneste år, og udviklingen forventes at fortsætte. Effekten af indsatser i forhold til "Sund aldring" forventes på længere sigt at udskyde tidspunktet, eller omfang, for hjælp, men nationale data peger også på forventede modsatrettede effekter i fremtiden (se demografinotat, faneblad 7).

Direktionen anbefaler, at der indarbejdes en budgetforøgelse på 10,0 mio. kr. på niveau med den i Økonomaftalen udmeldte kompensation for demografi, idet der også er et arbejde i gang med at tilpasse visiteret, planlagt og leveret tid i hjemmeplejen.

6. Der opnormeres med tre varige stillinger på plan- og miljøområdet til myndighedsopgaver såsom miljøtilsyn, -vurderinger og -godkendelser med særligt fokus på virksomheder og forsyningsvirksomheder, jfr. drøftelserne på planseminaret.

7. Beredskabskommissionen har den 24. juni 2024 behandlet Vestsjællands Brandvæsens budgetforslag for 2025, og i den forbindelse er vedtaget et budgetønske på i alt 4,1 mio. kr., hvoraf Kalundborg Kommunes andel udgør 1,3 mio. kr. årligt. Ønsket indeholder en række tiltag, men de største poster er øgede udgifter til materielanskaffelser og lønudgifter i forbindelse med myndighedsopgaver.

I forbindelse med 2. behandling af budgettet for 2025 vil der udover ovenstående blive fremlagt administrative ændringsforslag, hvilket primært vedrører ændringer som følge af antal elever i fri- og privatskoler, efterskoler m.v. Hertil er afsat en pulje på 2,0 mio.kr. i det administrative budgetforslag.

Der er afsat en bufferpulje på 20,0 mio. kr. til sikring af en fortsat stabilitet og et uændret serviceniveau på velfærdsområderne, der ikke forudsættes anvendt.

Derudover er der budgetlagt demografipuljer på 10,0 mio. kr. på ældreområdet, 9,0 mio. kr. på voksenspecialområdet og 5,0 mio. kr. på børn- og familieområdet.

Demografipuljerne er afsat til sikring af serviceniveauet ved en stigning i efterspørgslen ud over det forventede på de pågældende områder.

I indsatsen for at skabe økonomisk balance i det fremtidige budget har Direktionen udarbejdet et råderumskatalog. Råderumskataloget er sammensat af de forslag fra råderumskataloget for 2024, som ikke blev en del af budgetaftalen for 2024, og som i en opdateret version fortsat har relevans. Desuden er tilføjet enkelte nye forslag. Råderumskataloget er vedlagt Budgetseminarsmaterialet (Se Faneblad 8).

Tabel 4.4:

Mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Råderumsforslag				
sum	26,1	34,6	39,4	44,1

I forbindelse med Økonomiaftalen 2025 er der indgået aftale om 113 regelforenklingsforslag. Potentialet bliver vurderet i de respektive områder i takt med at lovgivningen ændres og derefter lægges det ind i det administrative budgetoplæg for det pågældende år i lighed med den praksis der er for budgettering af DUT.

Hovedkonklusionen for det administrative budget 2025 er således, at der i udgangspunktet, inden evt. budgetjusteringer anbefalet af direktionen, er et kassetræk på 88,6 mio. kr.

Korrigeres med de tidligere beskrevne budgetjusteringer på i alt 13,5 mio. kr., vil der være et kassetræk i 2025 på i alt 102,1 mio. kr.

5. Særligt for det administrative driftsbudget

De samlede driftsudgifter i det administrative budgetforslag udgør inkl. pris- og lønregulering og korrektioner på DUT mv. 4.082,0 mio. kr. i 2025.

De primære korrektionsposter og demografiske trends er gennemgået i det følgende.

5.1 Demografi

På baggrund af seneste befolkningsprognose (udleveret sammen med materialet til planseminaret 2023) ses følgende hovedtrends for den demografiske udvikling frem mod 2041:

- 0-6 år: For gruppen viser prognosen en stigning på 8,1 pct. Den udvikling er udeblevet i Kalundborg, hvilket også ses på landsplan.
- 7-16 år: Antallet af børn i skolealderen forudsiges i perioden at falde 8,3 pct.
- 21-64 år: Antallet af borgere i den mest erhvervsaktive alder forventes i perioden at falde med 7,8 pct.
- 65-79 år: Prognosen forudsiger en stigning på 14,3 pct. i antallet af de ældre borgere (65-79 år)
- 80+ år: Prognosen forudsiger en stigning i antallet af ældre-ældre borgere på 64,4 pct. i prognoseperioden.

Konklusionerne fra befolkningsprognosen understreger Direktionens betragtninger fra de senere års budgetseminarer om den tiltagende demografiske udfordring i form af færre skolebørn, færre erhvervsaktive og mange flere ældre-ældre.

På trods af intensiv erhvervsaktivitet er befolkningstallet i Kalundborg Kommune ikke begyndt at stige, men har været tilnærmelsesvist konstant eller faldende de sidste 10 år. Der er en bevægelse af borgere fra land til by, og en forskydning i alderssammensætningen, som beskrevet ovenfor. Senest må konstateres, at det samlede børnetal er faldende, også for de helt små børn.

Forklaringen på den manglende befolkningsudvikling skal findes i manglen på boliger. Efterspørgslen er stor og byggeri er i gang, så befolkningsudviklingen må på kort sigt forventes at stige på trods af et betydeligt fødselsunderskud.

Der forventes udarbejdet en ny befolkningsprognose til Planseminaret 2025.

5.2 Korrektioner for DUT

Ifølge "Det udvidede totalbalanceprincip" (DUT) bliver kommunerne reguleret for ny lovgivning, som medfører mer- eller mindreudgifter på driften.

Tilsammen indebærer DUT-reguleringerne en merudgift på 7,4 mio. kr. i 2025, som er indarbejdet i budgetforslaget.

I budgetmappen er der indsat en specifikation af DUT-reguleringerne (se faneblad 4).

5.3 Korrektioner i øvrigt

Korrektioner i øvrigt er væsentlige, ufravigelige ændringer og ændringer af overførselsudgifterne på baggrund af justerede konjunkturskøn og reformer.

Desuden er der indarbejdet en række tekniske rettelser i budgettet, som følge af tidligere beslutninger i Kommunalbestyrelsen. Endelig er der forskellige korrektioner, bl.a. for forskellig fremskrivning af udgifter og indtægter på områder med BUM-afregning.

- Arbejdsmarkedsområdet: Det administrative budget på arbejdsmarkedsområdet er opjusteret med 25,9 mio. kr. i 2025, og justeringen i pris gange mængde på området er foretaget med udgangspunkt i vurderingen af de lokale forhold på arbejdsmarkedet sammenholdt med KL's tekniske fremskrivninger af overførslerne. Justeringerne vedrører hovedsagelig områderne integration, sygedagpenge, samt førtids- og seniorpension.
- Vejafvandingsbidrag: Budgettet til kommunens betaling af vejafvandingsbidrag til Kalundborg Forsyning er reduceret med 0,9 mio. kr. i 2025 og med 1,8 mio. kr. i 2026, 2027 og 2028. I alt udgør budgettet nu 3,0 mio. kr. i 2025 og 2,5 mio. kr. i 2026, 2027 og 2028. Kommunens udgift er fastsat som 4% af Kalundborg Forsynings budgetterede anlægsudgifter til vejafvandings i årene 2025 – 2028.
- Vestsjællands Brandvæsen: Der er tilført 0,4 mio. kr. i 2025 til dækning af merforbrug i 2024, som forventes overført. Merforbruget skyldes, at Vestsjællands Brandvæsen anvendte en anden fremskrivningsmetode af pris- og lønstigninger ved budgetlægningen. Af samme årsag tilføres 0,1 mio. kr. i årene 2026 – 2028.

- Busdrift: Budgettet til busdrift er tilført 0,4 mio. kr. i 2025 til dækning af efterregulering af regnskab 2023. Endvidere er budgettet reduceret med 2,2 mio. kr. i 2025 med baggrund i Movias fremsendte budgetoplæg. Der har været kontakt til Movia, som har bekræftet beløbene samt orienteret om, at de lavere udgifter end forventet sidste år primært skyldes et lavere elprisindeks i deres budgetmodel.

I forbindelse med lukning af Raklev Skole er besluttet nogle ændringer til busdriften, til anslået 0,3 mio. kr. årligt. Disse er indarbejdet i budgettet.

- Renovationsordningen – selskabsgørelse: Et bredt flertal i Folketinget har i en politisk aftale den 30. august 2022 besluttet, at de kommunale affaldsydelser skal selskabsgøres, herunder indsamlings- og udbudsaktiviteter og den tilhørende administration. Kommunalbestyrelsen besluttede på sit møde i februar 2023, at administrationen skulle arbejde videre med en selskabsgørelse i regi af ARGO. Det skal bemærkes, at det er den enkelte kommunalbestyrelse, som træffer endelig beslutning om overdragelse af de kommunale driftsopgaver til ARGO.

Lovforslag om selskabsgørelse af kommunale affaldsydelser forventes først fremsat i folketingssamlingen 2024/2025, og den nærmere udmøntning af den politiske aftale herom er derfor ikke kendt.

Renovationens opsparing (mellemværende) har været stigende i 2023 og 2024, og forventes at udgøre ca. 33 mio. kr. ultimo 2024. Der er indarbejdet en nedbringelse af mellemværende i 2025 på 6,5 mio. kr.

- Skadedyrsbekæmpelse: Budgetområdet er gebyrfinansieret og skal over en årrække hvile i sig selv. Skadedyrsområdet forventes at have en opsparing ved udgangen af 2024 på ca. 4,0 mio. kr. Derfor er der i 2025 og frem budgetteret med en lavere gebyrindtægt, så mellemværende nedbringes med 1,0 mio. kr. årligt.
- Afledte driftsudgifter, anlæg 2025: Afledte driftsudgifter indarbejdes i budgettet året efter, at anlægget er taget i brug. Ved køb og salg af grunde og bygninger indarbejdes afledte driftsudgifter ligeledes i budgettet året efter. I budgetmappen er der indsat et notat om afledte driftsudgifter (Faneblad 6).
- Afledte driftsudgifter, anlæg 2026-2028: Nye anlægsprojekter, som skal driftes fra 2026 og frem vil lægge beslag på en del af servicerammen. Disse driftsudgifter er ikke indarbejdet i det administrative budgetforslag. I budgetmappen er der indsat et notat om disse afledte driftsudgifter (Faneblad 6).
- Omsorgssystem: Sundhed og Myndighed afholder udgifter til omsorgssystemet Nexus. Udgifterne er større end der er afsat budget til. Behovet er 1,3 mio.kr.
- ERP-system (Økonomi- og Løn-system): Ny fælleskommunal kontrakt betyder prisstigninger, der resulterer i merudgifter på 0,2 mio. kr. i 2025, 4,8 mio.kr. i 2026 og 3,3 mio.kr. i følgende år.
- Rengøring: Kommunalbestyrelsen vedtog den 29. november 2023 at hjemtage rengøringen. Den nye kommunale rengøringsfunktion etableres i løbet af 2024 og alle opgaver forventes overtaget fra den tidligere eksterne leverandør ultimo 2024. Derfor er der overført 10,0 mio. kr. fra den afsatte pulje U6 i budgetaftalen for

2024 til rengøringsområdet i 2025 og efterfølgende 9,0 mio. kr. fra 2026 og frem. Den resterende del af puljen på 1,0 mio. kr. i 2026 og frem er tilført kassebeholdningen.

De resterende korrektioner er i hovedtræk beløb der flyttes mellem partnerskabsholdere på baggrund af konkrete beslutninger, eksempelvis effekt af diverse tiltag, hvor den forventede effekt var afsat som puljebeløb.

5.4 Serviceudgifter og sanktioner

I lighed med tidligere år er der et loft over kommunernes serviceudgifter i 2025. Serviceudgifterne defineres som de samlede nettodriftsudgifter fratrukket:

- De brugerfinansierede områder
- Overførselsudgifter
- Statsrefusion vedr. særligt dyre enkeltsager
- Kommunernes medfinansiering af sundhedsvæsenet
- Ældreboliger.

KL har beregnet en teknisk serviceramme for hver kommune, som den enkelte kommune har mulighed for at vurdere de faktiske serviceudgifter i forhold til. Den teknisk beregnede serviceramme for Kalundborg Kommune udgør 2.738,1 mio. kr.

Serviceudgifterne i det administrative budget for Kalundborg Kommune kan opgøres til 2.693,1 mio. kr.

Der er således 45,0 mio. kr. op til den beregnede tekniske serviceramme. Indarbejdes direktionens anbefalinger til budgetjusteringer på i alt 13,5 mio. kr. er der ca. 31,5 mio. kr. op til det udmeldte serviceloft fra KL.

Ligesom i 2024 er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af, at kommunerne samlet i budgetterne overholder den aftalte serviceramme.

6. Særligt for det administrative anlægsbudget

Omfanget af anlæg fastlægges i den treårige investeringsplan for 2025-2027, som blev vedtaget som en del af budget 2024-2027 (det vil sige overslagsårene i budgettet). I anlægsoversigten nedenfor er investeringsplanen fremskrevet til 2025-prisniveau (se tabel 6.1).

I overslagsåret 2028, som rækker udover den treårige investeringsplan, er det forudsat, at puljer til renovering og vedligehold på forskellige områder videreføres, som for eksempel bro- og vejvedligeholdelse, trafiksikkerhedsplan og udvendig vedligeholdelse af kommunens ejendomme.

I budgetmappen er udarbejdet notat med forslag til nye anlægsaktiviteter, tidsmæssige forskydninger og en specifikation heraf (Faneblad 5).

Anlægsrammen i økonomiaftalen for budget 2025 er samlet på 20,3 mia. kr. og dermed 1,0 mia. kr. højere end i 2024. Heraf en pulje på 0,6 mia. kr. til etablering af botilbud på tværs af kommuner.

Økonomiaftalen betinger, at anlægsrammen overholdes for anlægsbudgettet for 2025. 1 mia. kr. af de 20,3 mia. kr. er betinget af kommunernes samlede budgetoverholdelse.

KL har udarbejdet en vejledende bruttoanlægsramme på baggrund af anlægsbudget pr. indbygger i perioden 2015-2024. Kalundborg Kommunes andel udgør 146,9 mio. kr. Hvis man anvender samme fordelingsnøgle, som anvendes i forbindelse med fordelingen af bloktilskuddet, udgør Kalundborg Kommunes andel af den samlede bruttoanlægsramme 178,8 mio. kr. Det bemærkes, at aftalen gælder de samlede budgetterede bruttoanlægsudgifter for alle kommunerne.

Tabel 6.1: Oversigt over disponerede anlægsudgifter og -indtægter 2025-2028 i 2025-priser

(1.000 kr.)	2025	2026	2027	2028
Ny anlægspolitik (råderum)	5.292	-8.362	83.936	94.916
Vedligehold ejendomme (10,0 mio. kr. fremrykket fra 2025 til 2024 vedr. Sigrid Undsets skolen)	8.986	45.876	13.097	13.097
Udvikling og effektivisering	0	5.343	5.343	5.343
Koordinerede arbejder forsyning	2.680	2.680	2.680	2.680
Brovedligeholdelse	2.557	2.557	2.557	2.557
Trafiksikkerhedsplan	403	3.854	6.698	6.698
Pulje til landsbyfornyelse	2.096	2.096	2.096	2.096
Vejafvanding	1.275	1.275	1.275	1.275
Vedligeholdelse af havne	6.329	6.329	6.329	6.329
Klimatilpasning	1.264	1.264	1.264	1.264
Vejvedligehold. landområder	12.937	12.937	12.937	12.937
Vejvedligehold. Byområder (2,0 mio. kr. fremrykket fra 2025 til 2024 vedr. renovering Søvejen ved Tissø, samt 2,0 mio. kr. fremrykket fra 2025 til 2024 vedr. Gunhøjvej.)	4.689	8.787	8.787	8.787
Kulturhus Kalundborg Havnepark	8.662	0	0	0
Robusthedspulje	5.772	5.772	5.772	5.772
Køb grunde/bygninger	5.980	5.980	5.980	5.980
Opgradering atletikstadion	6.605	0	0	0
Springcenter KBH	10.828	0	0	0
Svømmehal Gørlev	10.828	48.724	0	0
Udvikling havneområde i Havnsø (0,3 mio. kr. fremrykket fra 2025 til 2024 vedr. opholdsrum)	6.841	0	0	0
Få-det-Fikset 2.0	3.790	3.790	3.790	0
Kunsthøj	271	271	271	271
Hal 1 Kalundborg Kulturelle formål	10.828	0	0	0
Ny Kærbyvej	15.738	15.738	3.148	0
It og automatisering	2.098	0	0	0
Naturgenskabelsesprojekter	2.098	2.098	2.098	0
Skærmbesøg	1.035	1.035	1.035	0
Mobilitetsteknologier	910	910	910	0
Havnsø væksthøj	1.836	0	0	0
Kathøj til Hvidebækskolen	20.984	0	0	0
Modernisering Firhøj Stadion	1.049	1.049	0	0
Styrket indsats til erhverv, bolig m.v.	5.343	0	0	0
Anlægsudgifter i alt (Anlægsramme)	170.000	170.000	170.000	170.000
Pulje til landsbyfornyelse	-1.196	-1.196	-1.196	-1.196
Salg grunde/bygninger	-5.980	-5.980	-5.980	-5.980
Anlægsindtægter i alt	-7.177	-7.177	-7.177	-7.177
Nettoanlæg i alt	162.823	162.823	162.823	162.823

7. Pris- og lønfremskrivning

Det administrative budget prisfremskrives med KL's anbefalinger til fremskrivning af de enkelte udgiftsarter. Nedenfor er vist fremskrivningsprocenterne på varer og tjenesteydelser, løn samt anlæg. Der er anvendt det udmeldte skøn pr. 12. juni 2024 ved fremskrivningen fra 2024 til 2025.

Tabel 7.1: Pris og lønfremskrivning i det administrative budget

Udgiftstype (procent)	2025	2026	2027	2028
Priser (Varer og tjenesteydelser)	2,94	2,94	2,94	2,94
Løn	4,29	4,11	3,20	3,20
Anlæg	2,50	2,50	2,50	2,50

Pris- og lønskønnene tager rent teknisk også afsæt i udviklingen i to foregående år, det vil sige 2023 og 2024. Her er også anvendt KL's udmeldte skøn pr. 12. juni 2024.

Trepartsaftale

Trepartsaftalen som udmønter lønstigninger på social- og sundhedsområdet og det pædagogiske område er beregnet for de enkelte budgetår. Trepartsmidlerne er en del af ovenstående lønprocenter i tabel 7.1.

Teknisk er der indarbejdet en lavere generel lønprocent på alle områder, og derudover er effekten af de aftalte lønstigninger i 2025 vedrørende trepartsaftalen indarbejdet på de relevante budgetposter, således at den samlede fremskrivning på løn udgør 4,29%. Lønstigninger i 2026 indarbejdes som en del af det administrative budgetforslag for 2026-2029.

8. Skatter

Kalundborg Kommune vil i 2025 få en indtægt fra skat på i alt 2.934,6 mio. kr. De kommunale skatter består af indkomstskat, dødsbøbeskatning og ejendomsskatter. Desuden får kommunerne en andel af den selskabsskat, som staten opkræver.

8.1. Indkomstskat og skat af dødsboer

I det administrative budget er det forudsat, at Kalundborg Kommune vælger at budgettere på grundlag af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag. Med forudsætningen om en uændret skatteprocent på 24,2 pct. bliver skatteprovenuet i 2025 på 2.457,3 mio. kr. Indkomstskatteprovenuet er 47,2 mio. kr. højere end forudsat for 2025 ved budgetlægningen i 2025. Dette modsvares af faldende tilskud og udligning.

Den udmeldte statsgaranti tager afsæt i resultatet fra 2022 fremskrevet med den af Staten fastsatte fremskrivningsprocent. Denne fremskrivning tager ikke højde for den lokale udvikling af beskæftigelsen i Kalundborg Kommune. Derfor kan selvbudgettering være en mulighed.

I 2025 modtager Kalundborg Kommune 5,5 mio. kr. i dødsbøbeskatning, hvilket er højere end det oprindeligt budgetlagte beløb, i alt 0,3 mio. kr. i budgetoverslag 2025. I alt er der i 2025 således indregnet yderligere 5,2 mio. kr.

8.2. Selskabsskatter

Afregning af selskabsskat til kommunerne sker på baggrund af det faktiske regnskabsresultat tre år tidligere. Således afregnes selskabsskat for 2022 i 2025. Selskabsskatteprocenten er i 2022 på 22 pct., hvoraf kommunerne modtager 14,24%.

Desuden varierer den kommunale andel af provenuet fra år til år. Eksempelvis fordeles selskabsskatten for en virksomhed med produktionsenheder i andre kommuner ud fra den kommune, hvor virksomheden er hjemmehørende med sin primære selskabsregistrering. Som fordelingsnøgle anvendes virksomhedens lønsummer på de forskellige produktionsenheder i det givne skatteår. Hvis lønsummen f.eks. mindskes i en virksomheds produktionsenhed, placeret i en anden kommune, kan det betyde større indtægter i selskabsskat i den kommune, hvor virksomheden har sin primære selskabsregistrering.

Tabel 8.1. Indtægter fra selskabsskat

Udgift+/indtægt- mio. kr.	R2021	R2022	R2023	R2024	R2025	B2026	B2027	B2028
Afregning vedr. indkomstår	-178,7	-211,4	-149,8	-233,0	-216,0	-225,0	-225,0	-225,0
Afregning vedr. tidligere år	5,8	-0,1	1,9	-0,1	-10,4			
Selskabsskat i alt	-172,9	-211,5	-147,9	-233,1	-226,4	-225,0	-225,0	-225,0
Udligning af selskabsskat	32,1	62,3	31,6	57,5	61,2	63,0	63,0	63,0
Selskabsskat efter udligning	-140,8	-149,2	-116,3	-175,6	-165,2	-162,0	-162,0	-162,0

Kalundborg Kommune vil i 2025 modtage 216,0 mio. kr. i selskabsskat vedrørende regnskabsåret 2022.

8.3. Ejendomsskatter

Kommunernes ejendomsbeskatning består af grundskyld og dækningsafgift, afhængigt af ejendomstype.

Skatteministeriet har for 2025 udmeldt et skøn over indtægter fra grundskyld for alle landets kommuner, og de skønnede indtægter er indregnet i budgettet for 2025. Kalundborg Kommunes indtægter fra grundskyld er opgjort til 246,4 mio. kr. Dette giver et fald på ca. 28,3 mio. kr. i de forventede indtægter sammenlignet med 2024.

Kommunerne er endnu ikke blevet kompenseret for nedgangen i indtægter fra grundskyld. I perioden 2024–2026 har Kalundborg Kommune fortsat opgaven med at regulere ejendomsskatterne for perioden 2021–2023. Herefter vil den endelige neutralisering blive opgjort og kommunerne vil blive kompenseret i 2027.

I overslagsårene er ejendomsskatterne i det administrative budget konservativt fastholdt på uændret niveau, fordi der fortsat hersker usikkerhed om udviklingen af indtægterne fra ejendomsskatten med de nye ejendomsvurderinger.

Den rentefri midlertidige indefrysningsordning fra 2018–2020 blev forlænget til og med 2023. Staten har overtaget den fremtidige administration af ejendomsskatter pr. 1. januar 2024.

Det forventes derimod, at staten først i 2026 vil overtage de resterende indefrosne lån til ejendomsskatter fra perioden før 2024. Nogle af de indefrosne lån tilbagebetales løbende, hvis ejeren laver en frivillig indbetaling eller, hvis lånet indfris i forbindelse med ejerskifte. Der er som følge heraf budgetteret med, at 20,0 mio. kr. tilbagebetales i 2025, og at 56,0

mio. kr. indfries i 2026 ud fra forventning om, at staten overtager de resterende indfrosne ejendomskattelån.

9. Tilskud og udligning

Det kommunale tilskuds- og udligningssystem består af:

- Et generelt udligningssystem inklusive særlig kompensationsordning
- Øvrige særlige udligningsordninger
- Et statsligt bloktilskud
- Flere separate tilskuds- og overgangsordninger.

I alt vil Kalundborg Kommune få 1.218,1 mio. kr. i tilskud og udligning i 2025. Det er 59,6 mio. kr. mindre end forventet for 2025 ved sidste års budgetlægning. Det hænger hovedsageligt sammen med, at Kalundborg Kommune i 2025 får 59,2 mio. kr. mindre i kommunal udligning og 17,1 mio. kr. mindre i bloktilskud end budgetteret med for 2025 ved sidste års budgetlægning. Samtidig får kommunen dog i 2025 et ekstra provenu fra særtilskud. De to tilskud er ikke tidligere budgetlagt i 2025 og udgør en samlet indtægt på 19,5 mio. kr.

For overslagsårene 2026-2028 er skønnene over tilskud og udligning igen baseret på KL's tilskudsmodel.

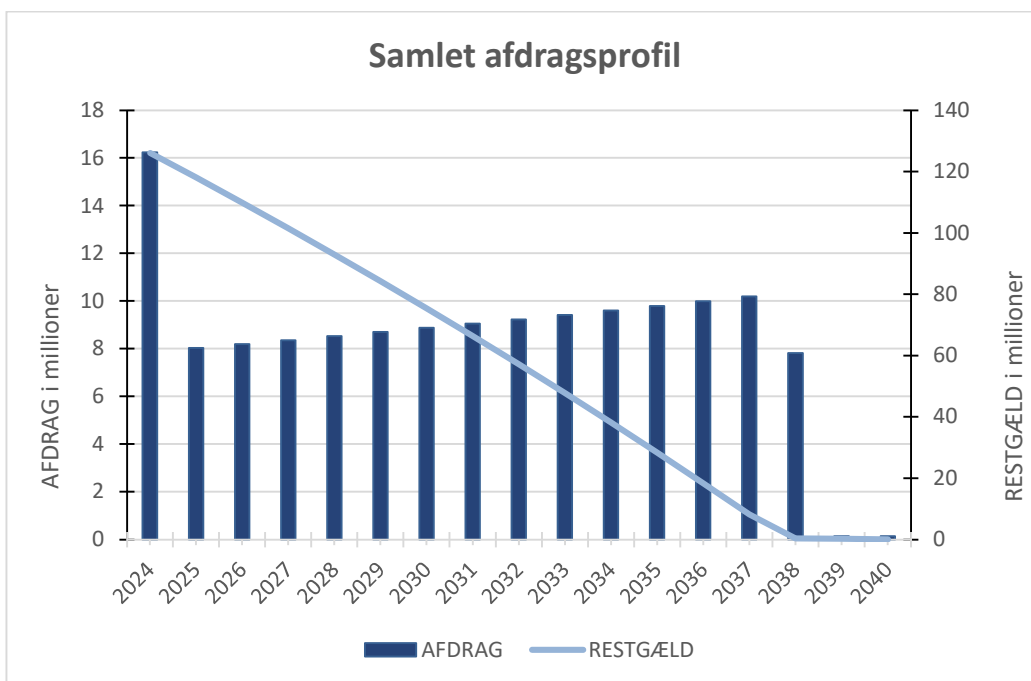
Kalundborg Kommune har hidtil modtaget tilskud ifm. befolkningsnedgang, da et af kriterierne bl.a. har været; "et gennemsnit af de for de seneste 3 år opgjorte nedgange i befolkningstallet i kommuner, som i året har et beskatningsgrundlag pr. indbygger mindre end 125% af det landsgennemsnitlige beskatningsgrundlag pr. indbygger".

Da det forventes, at befolkningen i Kalundborg Kommune fastholdes på det nuværende niveau, eller stiger en smule, vil tilskuddet efter al sandsynlighed bortfalde fra 2026. De økonomiske konsekvenser heraf kan dog ikke opgøres på nuværende tidspunkt.

10. Lånoptagelse, renter og afdrag på lån

Kalundborg Kommunes samlede afdragsprofil for de eksisterende lån viser, at de samlede afdrag falder med ca. 8 mio. kr. i fra 2024 til 2025, da enkelte af de eksisterende lån indfries. Restgælden udgør ca. 118 mio. kr. i 2025.

Figur 10.1. Samlet afdragsprofil for Kalundborg Kommune. Kilde: Kommunekredit.

Renter og afdrag på lån er beregnet på baggrund af Kalundborg Kommunes aktive låneportefølje.

I det fremskrevne budgetoverslag for 2025-2028 er der ikke budgetteret med optagelse af nye lån.

Ligesom tidligere er der i økonomiaftalen afsat en række puljer i 2025 med mulighed for at ansøge om lån. Kalundborg Kommune har ikke ansøgt om lån eller tilskud.

11. Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering

Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med budgetvedtagelsen for budget 2025-2028 træffe beslutning om, hvorvidt Kalundborg Kommune skal selvbudgettere eller vælge statsgaranti ved budgettering af skatter og udligning for det kommende budgetår.

Selvbudgettering tager udgangspunkt i Kalundborg Kommunes egne skøn for udskrivningsgrundlag og folketal i 2025. Der er en væsentlig finansieringsrisiko forbundet med selvbudgettering, da ændringer i beskatningsgrundlaget efterreguleres og dermed ændres udligningen også, da den er gensidigt afhængig af alle kommuners udskrivningsgrundlag. Selvbudgettering medfører, at kommunen i sidste ende selv bærer byrden eller gevinsten ved en anderledes udvikling end den, der blev skønnet for budgetåret ved budgetlægningen. Dette gælder både i positiv og negativ retning.

Kalundborg Kommune valgte senest at selvbudgettere ved budgetlægningen for 2024. Om efterreguleringen bliver positiv eller negativ vides først med sikkerhed, når

beskatningsgrundlaget for indkomstskat i 2024 er gjort op, og resultatet heraf er indregnet i det samlede regnestykke for tilskud og udligning mellem alle kommuner i forbindelse med budgetlægningen for 2027.

Valg af statsgaranti giver modsat sikkerhed omkring kommunens største indtægtskilder. Til gengæld kan kommunen ved valg af statsgaranti ikke drage fordel af en eventuel mere gunstig udvikling i beskatningsgrundlaget, end den der er indregnet i statsgarantien. Omvendt lider kommunen heller ikke tab, hvis udviklingen i budgetåret ligger på et lavere niveau end forudsat i statsgarantien.

Statsgarantien er baseret på et befolkningstal på 48.208.

KL's skatte- og tilskudsmodel forventes opdateret i september 2024 med nye skattedata fra 2023 og nye skøn fra økonomisk redegørelse august 2024, hvorfor direktionen anbefaler, at den endelige beslutning om valget mellem statsgaranti eller selvbudgettering afventer 2. behandling af budgettet. Der vil blive udarbejdet et notat til dette formål.